

Fra: Larsen, Dag Henning <dag-henning.larsen@riksrevisjonen.no>

Sendt: torsdag 22. oktober 2020 15:08

Til: Ida Stabo-Eeg <ida.stabo-eeg@norsk vann.no>

Kopi: Willumsen, Bente Elisabeth <Bente.Willumsen@riksrevisjonen.no>; Mørkved, Berit <berit.morkved@riksrevisjonen.no>

Emne: SSpørsmål knyttet til Riksrevisjonens undersøkelser av kommunenes låneopptak og gjeldsbelastning (2014-2015)

Hei

Jeg viser til din e-post til Riksrevisjonen med spørsmål. Vi har under skrevet inn våre svar på disse spørsmålene.

Spørsmål fra Norsk Vann:

- 1) Et gjeldsnivå på 75 % av brutto driftsinntekter eller mer, defineres i rapporten som et høyt gjeldsnivå. Er gjeld knyttet til vann og avløpsinvesteringer inkludert i dette gjeldsnivået på (75 %) og ligger da ev vann og avløpsgebyret inne som en del av driftsinntektene det måles mot?

Svar Riksrevisjonen: Analysen av kommunens gjeldsbelastning er basert på KOSTRA-tall. Gjeldsnivå er beregnet ut fra brutto driftsinntekter og netto lånegjeld slik de er angitt i KOSTRA."

Brutto driftsinntekter er summen av statlige overføringer (rammetilskudd og andre overføringer), skatteinntekter, alle driftsinntekter fra innbyggerne og næringslivet, salgs- og leieinntekter og inntekter fra andre kommuner.

Netto lånegjeld er all langsiktig gjeld (eksklusiv pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån (formidlingslån og utlån av egne midler) og ubrukte lånemidler.

Det ble brukt konserntall, dvs at kommunetallene inkluderer tall fra kommunale foretak, interkommunale selskaper og interkommunale samarbeid.

Undersøkelsen så også på årlige investeringer for kommunene samlet. Investeringene i vann, avløp og renovasjonssektoren utgjorde de nest høyeste investeringskostnadene, jf. figur 3 side 41 i [rapporten](#).

Spørsmål fra Norsk Vann

- 2) Har Riksrevisjonen utarbeidet noen senere rapporter hvor dere analyserer gjeldsnivået i kommunene, og har dere eventuelt utarbeidet noe om konsekvensen av investeringsbehovet i vann- og avløpssektoren?

Svar Riksrevisjonen: Riksrevisjonen følger opp alle forvaltningsrevisjoner tre år etter at rapportene har blitt behandlet i Stortinget. Revisjonen om kommunenes gjeldsbelastning ble fulgt opp høsten 2018 i Dokument 3:1 (2018-2019). [Oppfølgingen](#) viste blant annet at gjeldsnivået i kommunene hadde fortsatt å øke, men at det økonomiske handlingsrommet samtidig var blitt noe bedre (se fra side 54 i dokumentet).

Riksrevisjonen har i sin løpende oppfølging av kommunesektoren registrert at det er et stort investeringsbehov i vann- og avløpssektoren, slik blant andre Norsk Vann har påpekt, men har så langt ikke gjennomført noen undersøkelser av dette.

Spørsmål fra Norsk Vann

- 3) I kommunelovens [§ 14-2 \[lovdata.no\]](#) er det fastsatt regler for kommunens styring og kontroll med økonomien. I punkt c stilles det krav om finansielle måltall for utviklingen av kommuneøkonomien. Har dere utarbeidet noen nye måltall/anbefalte størrelser på gjeldsgrad ol knyttet til dette?

Svar: Ett av funnene i forvaltningsrevisjonen om kommunenes gjeldsbelastning var at kommunestyrene fikk lite informasjon om gjeldsnivå og andre sentrale nøkkeltall i de sentrale styringsdokumentene (økonomiplan, årsbudsjett og årsrapport). I treårsoppfølgingen (nevnt over) viste Kommunal- og moderniseringsdepartementet til at den nye kommuneloven stiller krav om at kommunestyret skal vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi, og at det er stilt tydeligere krav til innholdet i årsbudsjettet og økonomiplanen, for eksempel at dokumentene skal vise utviklingen i kommunens gjeld.

Riksrevisjonen har ikke utarbeidet noen nye finansielle måltall for utviklingen av kommuneøkonomien. Riksrevisjonen har heller ikke gjort noen vurderinger av gjeldsgrad i kommunene ut over vår undersøkelse og oppfølgingen av denne.